

ENW'R PWYLLGOR CRAFFU	CYMUNEDAU
DYDDIAD Y CYFARFOD	21 MAI 2015
TEITL	Archwiliad Manwl yr Asiantaeth Safonau Bwyd ar drefniadau Cyngor Gwynedd ar gyfer gorfodaeth Deddf Diogelwch Bwyd 1990:6 a 7 Mawrth 2014 – Adroddiad Diweddaru
AWDUR	DAFYDD WILLIAMS, PENNAETH ADRAN RHEOLEIDDIO (DROS DRO)
AELOD CABINET	CYNGHORYDD DAFYDD MEURIG
PWRPAS	Rhoi ail ddiweddariad i'r Pwyllgor ar y cynnydd a wnaed gan Wasanaeth Gwarchod y Cyhoedd i ymdrin â chanfyddiadau Archwiliad Manwl yr Asiantaeth Safonau Bwyd.

1. Cefndir

- 1.1 Cynhaliodd Asiantaeth Safonau Bwyd (ASB) archwiliad manwl ar drefniadau Cyngor Gwynedd i orfodi gofynion y Ddeddf Diogelwch Bwyd ar y 6ed a 7fed o Fawrth 2014.
- 1.2 Roedd yr archwiliad yn canolbwyntio ar ddau agwedd;
 - a. Sut roedd y Cyngor yn gweithredu argymhellion yr Ymchwiliad Cyhoeddus i'r achosion o E.Coli 0157 yn ne Cymru ym mis Medi 2005 a ,
 - b. Sut y rheolir ymyraethau mewn busnesau bwyd newydd.
- 1.3 Cafwyd Adroddiad gan yr Asiantaeth Safonau Bwyd (ASB) oedd yn cynnwys beirniadaeth llym o ddiffyg cydymffurfiaeth gydag argymhellion yr Ymchwiliad Cyhoeddus a diffygion yn ein trefniadau rheoli ymyraethau mewn busnesau bwyd newydd.
- 1.4 O ganlyniad cafodd Cynllun Gweithredu ei baratoi oedd yn manylu sut roedd y Gwasanaeth yn bwriadu cywiro'r diffyg cydymffurfiaeth. Cafodd y cynllun sêl bendith yr ASB ac yn ystod tymor yr Hydref 2014 aeth Grŵp Tasg a Gorffen ati i gwblhau'r gwaith a fanylwyd.
- 1.5 Yn ystod cyfarfod o'r Pwyllgor Craffu Cymunedau ar y 1af o Hydref 2014 darparwyd adroddiad oedd yn manylu'r cynnydd wnaed wrth ymdrin ar ddiffygion nodwyd gan yr ASB.

1.6 Yn ystod y cyfarfod cafwyd cais gan Bwyllgor Craffu am ddiweddariad pellach yn ystod 2015.

2. Gwaith y Grŵp Tasg a Gorffen

2.1 Roedd y cynllun gweithredu yn manylu 13 maes ar gyfer cwblhau gwelliannau. Yn fras medr cynnwys y gwelliannau yma mewn 6 categori.

- a) Cynnal adolygiad sylfaenol o gynnwys holl nodiadau gweithdrefnau bwyd heblaw am eiddo cymeradwy, sydd â threfniadau arbennig ar eu cyfer.
- b) Cynnal adolygiad sylfaenol o fformat a chynnwys ffurflenni archwiliadau bwyd a ddefnyddir gan swyddogion sy'n cynnal archwiliadau hylendid bwyd.
- c) Cynnal adolygiad o holl weithdrefnau monitro mewnol a phenderfynu ar lefelau monitro digonol.
- d) Darparu hyfforddiant a chanllawiau manwl i staff yr Uned Bwyd ynghylch unrhyw newidiadau i nodiadau gweithdrefnau bwyd a ffurflenni archwiliadau bwyd ymgorfforwyd yn y dogfennau perthnasol yn dilyn cwblhau'r gwaith nodir yng nghategori a) ac b), uchod.
- e) Darparu hyfforddiant gloywi i swyddogion ynghylch cofnodi achosion o dorri deddfwriaeth fel 'torri rheolau yn arwyddocaol a darpariaethau atodiad 5 Dogfen Gyngor Cyfraith Bwyd.
- f) Adolygu digonolrwydd yr hyfforddiant a roddwyd i holl staff sy'n cyflwyno mesurau rheoli hylendid bwyd swyddogol.

2.2 Yn ystod yr adroddiad blaenorol i'r Pwyllgor Craffu (1/10/14) eglurwyd dylai'r gwaith a restrir yng nghategori a), b) ac c) uchod fod wedi ei gwblhau erbyn y 26ain o Fedi 2014 a categori d) wedi ei gwblhau erbyn diwedd Hydref.

2.3 Roedd categori e) eisoes wedi ei gwblhau yn ystod mis Gorffennaf 2014. Parthed categori F), adnabuwyd ar y pryd fod hyfforddiant (a chofnod o'r hyfforddiant) yn cydymffurfio a gofynion y Cod ymarfer Cyfraith Bwyd.

3. Cynnydd ers Hydref 2014.

3.1 Daeth gwaith y Grŵp Tasg a Gorffen i ddiwedd ym mis Tachwedd 2014. Wedi hyn dychwelodd cyfrifoldeb am adolygu a monitro perfformiad parhaus yn ôl i Reolwr Gwarchod y Cyhoedd (Hylendid Gwyd).

3.2 Ddiwedd mis Rhagfyr 2014 bu i reolwr arall gymryd awenau rheolaeth Uned Hylendid Bwyd Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd. Y rheolwr fu'n gyfrifol am y Grŵp Tasg a Gorffen sydd bellach yn rheoli'r Uned.

3.3 Ers Hydref 2014 cafwyd y cynnydd canlynol, wedi ei nodi yn unol ar 6 categori gwelliannau nodir yn flaenorol.

- a) Mae'r nodiadau gweithdrefnau bwyd wedi derbyn adolygiad sylweddol ac mewn defnydd. Yn dilyn adborth staff mae nifer o newidiadau wedi eu gwneud. Cafodd copïau o'r nodiadau ei gyrru at yr ASB gan eu bod wedi cytuno i ddarparu sylwadau arnynt. Nid ydym eto wedi derbyn ymateb. Mae Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd wedi buddsoddi mewn rhaglen cynnal nodiadau gwaith a dogfennau cysylltiedig o'r enw RIAMS. Mae'r nodiadau wedi eu trosglwyddo i'r rhaglen ond mae peth gwaith adolygu yn parhau.
- b) Mae ffurflenni archwilio diwygiedig mewn defnydd ac wedi eu hadolygu ar sawl achlysur yn dilyn adborth gan staff. Bydd y ffurflenni yn cael eu hadolygu a'i diwygio (fel fo angen) yn rheolaidd.
- c) Mae gweithdrefnau monitro mewnol wedi eu hadolygu gydag adroddiadau monitro perfformiad newydd wedi eu creu a threfn rhedeg adroddiadau diwygiedig wedi ei fabwysiadau ar gyfer rhai oedd wedi eu sefydlu yn flaenorol.
- d) Mae holl staff y gwasanaeth wedi derbyn hyfforddiant yn nefnydd y nodiadau gweithdrefnau newydd . Rhoddwyd blaenoriaeth i'r nodiadau hynny oedd yn newid trefniadau gwaith yn sylweddol. Mae cam pellach i'w gyflawni sef hyfforddi aelodau o'r tîm cynorthwyol ran gwaith a fanylir yn y nodiadau cofnodi busnesau bwyd newydd. Bydd hyn wedi ei gwblhau erbyn diwedd Mis Mai.
- e) Mae'r hyfforddiant gloywi wedi ei gwblhau. Yn ogystal mae rhaglen adolygiad mewnol, sef swyddogion y gwasanaeth yn cysgodi eraill wrth gynnal archwiliadau gan ddarparu adborth, wedi ei gynnal ac ar fin dod i ddiwedd.
- f) Cafwyd fod hyfforddiant staff yn ddigonol ym mis Hydref. Er hyn mae holl swyddogion yr Uned wedi derbyn amrywiaeth o hyfforddiant arbenigol pellach ac mae'r rhaglen hyfforddiant yn parhau.

4. Casgliad

4.1 Ystyrir fod yr Uned bellach wedi dileu'r diffygion cydymffurfiaeth ddifrifol adnabuwyd gan yr ASB yn ystod yr archwiliad ym mis Mawrth 2014.

4.2 Mae cyfrifoldeb ar y Cyngor i sicrhau ein bod yn cwrdd â gofynion argymhellion yr ymchwiliad cyhoeddus a gorfodaeth deddfwriaeth mewn busnesau newydd a dylid fod ein hymdrechion diweddar yn parhau. Mae'r ASB wedi adrodd eu bwriad i gynnal archwiliad llawn o weithgareddau'r Uned Bwyd yn y dyfodol agos.